

UDK (UDC): 930.253(497.6)

Tipologija: 1.09 Objavljeni strokovni prispevek na konferenci
Category: 1.09 Published Professional Conference Contribution

Omer Zulić*

UTICAJ STRUČNE OSPOSOBLJENOSTI ARHIVARA NA PLANU ZAŠTITE REGISTRATURNE GRAĐE U NASTAJANJU

Izvlaček:

Vpliv strokovne usposobljenosti arhivarjev na področju zaščite dokumentarnega gradiva
Avtor v prispevku obravnava problematiko strokovne usposobljenosti arhivarjev pri ustvarjalcih dokumentarnega gradiva in pomen te usposobljenosti za zaščito dokumentarnega gradiva. Glede na to, da je primarna faza zaščite dokumentarnega gradiva ključnega pomena, posvečajo arhivarji in Arhiv Tuzlanskega kantona v Tuzli veliko pozornost njihovemu strokovnemu usposabljanju. Vprašanje strokovne usposobljenosti arhivarjev je bilo zlasti pereče po letu 1990 v obdobju tranzicije, ko je bilo zaradi razgibanih družbenih, zgodovinskih in reformističnih procesov vprašanje varstva dokumentarnega gradiva zelo aktualizirano. Programi usposabljanja arhivarjev se realizirajo z organiziranjem stalnih posvetovanj, strokovnih arhivskih seminarjev in strokovnih izpitov, s konzultacijami ter usposabljanjem arhivarjev s pomočjo komunikacijskih sredstev - telefona, pošte in interneta.

Ključne besede:

strokovna usposobljenost, zaščita dokumentarnega gradiva, posvetovanja, seminarji, strokovni izpiti.

Abstract:

The Effect of Record Managers' Professional Qualification on the Protection of Records in Creation

The author is dealing with the issue of professionally educated personnel working with archives at creators and the importance of education in the protection of records in creation. Taking into consideration that the primary phase in the protection of records is the key one, the Archives of the Tuzla Canton is paying special attention to professional education of people working with them. The question of professional education became important in the period of transition during the 1990s, due to tumultuous socio-historical and reform processes, the issue of protecting records became a priority. These programmes are conducted through on-going courses, professional seminars, exams, consultations, as well as educating using already existing means of communication (telephone, mail and the internet).

Key words:

professional education, protection of records, councils, seminars, exams.

UVODNE NAPOMENE

Pitanje stručnog osposobljavanja arhivara je aktualno pitanje od samog nastanka arhivske službe, naročito je aktualizirano u tranzicijskom periodu, koji je uticao na zaštitu registraturne građe. Stručna osposobljenost arhivara, kao primarne karike u lancu zaštite registraturne građe, čini značajnu pretpostavku uklapanja

* Omer Zulić, arhivist, Arhiv Tuzlanskog kantona Tuzla, Franje Ledera br. 1, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina.

arhivistike u savremene društvene tokove i zahtjeve današnjice. Sudbina registraturne građe u dobroj mjeri zavisi od stručne osposobljenosti arhivara u registraturama, koji čine jedan od osnovnih garanata za uspješnu zaštitu registraturne građe u nastajanju.

Obrazovanju arhivskih kadrova u Bosni i Hercegovini, nije se poklanjala dovoljna pažnja ni na jednom obrazovnom nivou. Odnos prema obrazovanju arhivskih kadrova ostavio je traga na arhivsku djelatnost u cjelini, a naročito kad su u pitanju registrature. Tek 2003. godine, sagledavajući aktualno stanje i potrebe u oblasti arhivistike, arhiva i registratura, angažovanjem menadžmenta Filozofskog fakulteta, odsjeka za historiju, uvedena je mogućnost opredjeljenja, u trećoj godini studija historije, za predmet arhivistiku, odnosno sticanje stručnog zvanja historičar-arhivista. Obrazovanjem, na ovaj način, mladih arhivista te njihovom permanentnom edukacijom i njihovim uključivanjem u struku, bilo u oblasti arhiva ili registratura, predstavlja valjanu pretpostavku na planu poboljšanja kadrovske strukture u arhivskoj djelatnosti.¹ Uzimajući u obzir navedeno, pristupilo se stručnoj edukaciji arhivara putem seminara, savjetovanja, stručnih ispita, interneta, telefona, te na druge načine, a o čemu će više riječi biti u nastavku rada.

Način ophođenja sa registraturnom građom u nastajanju jedan je od osnovnih elemenata uspješne zaštite iste, a u skladu sa specifičnošću ovih poslova, uspješno obavljanje istih zahtijeva odgovarajuću osposobljenost i stručnost arhivara. Međutim, u praksi su imaoi registraturne građe pitanju arhivskih kadrova poklanjali malo pažnje. Nerijedak je slučaj imenovanja arhivara samo da bi se formalno ispunila zakonska obaveza, pri čemu se ne vodi računa da li imenovana osoba zaista može odgovoriti zadatim obavezama. Tako se na mjestima arhivara često imenuju osobe koje po stručnosti ne mogu zadovoljiti potrebe na drugim radnim zadacima, a evidentni su i slučajevi da se za arhivare imenuju osobe sa završenom osnovnom školom, iako je to protivno odredbama Zakona o arhivskoj djelatnosti. Ono što ohrabruje jeste činjenica da je takvih primjera danas sve manje.

ZNAČAJ ZAKONSKE REGULATIVE ZA USPJEŠNOST ZAŠTITE REGISTRATURNE GRAĐE I ODNOSA PREMA ARHIVSKIM KADROVIMA

U hijerarhiji odnosa u rukovanju sa registraturnom građom, potrebno je prije svega staviti akcenat na oblast kancelarijskog poslovanja, od čega kasnije zavisi i uspješnost arhivskog poslovanja. Upravo u tom pravcu su usmjereni i programi stručnog osposobljavanja arhivara. Naime, da bi se stvorile osnovne pretpostavke uspješnog arhivskog poslovanja, neophodno je urediti oblast kancelarijskog poslovanja, što podrazumijeva da iskusan arhivar mora poznavati i kancelarijsko poslovanje, jer su u praksi uočene mnoge nepravilnosti, pa čak i nepoznavanje osnovnih zakonitosti kancelarijskog poslovanja. Stoga je neophodno da arhivar bude educiran kako u oblasti arhivskog, tako i kancelarijskog poslovanja.

Evidentno je da se ne poklanja potrebna pažnja, od strane imalaca, kancelarijskome poslovanju i stručnoj osposobljenosti osoba koje rade na poslovima istoga. Iako je Zakonom propisana obaveza obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja uposlenika shodno njihovim sposobnostima i potrebama rada, u praksi to nije uvijek slučaj.² Shvatajući značaj navedenog, Arhiv TK Tuzla se aktivno

¹ No prema dostupnim podacima do sada niti jedan svršeni diplomirani historičar-arhivista nije našao mjesto u registraturi.

² Zakon o radu, Sl. novine Federacije BiH, br. 43/99.

uključio u praćenje provođenja obaveza u segmentu kancelarijskog poslovanja, što je na kraju rezultiralo većom funkcionalnošću zaštite registraturne građe u nastajanju.

Najveći broj propisa danas nije prilagođen zahtjevima današnjice. Danas, sve veći broj imalaca registraturne građe, koristi nove nosače informacija, što nameće potrebu uključivanja arhivske službe u praćenje navedenih tokova, jer su evidentni primjeri da se usljed nepoznavanja osnovnih zakonitosti koriste nezaštićeni i neformatizirani programi. Svakako bitno je i pitanje stručne osposobljenosti arhivara i opremljenosti istih opremom i znanjem. Postojećim propisima nije tretirano pitanje novih medija, elektronskih zapisa, evidencija, arhiviranje, migracije informacija na nove dostupne medije, kvalificiranosti i stručnosti kadrova koji rade na tim poslovima itd.

Na osnovu navedenoga može se konstatovati da je neophodno raditi na izmjenama i dopunama postojećih propisa, kako bi isti odgovorili zahtjevima današnjice.

EDUCIRANJE ARHIVSKIH KADROVA U TRANZICIJSKOME PERIODU U REGISTRATURAMA (ISKUSTVA ARHIVA TK TUZLA)

Znajući da od stručne osposobljenosti arhivara, u mnogome zavisi sudbina registraturne građe u nastajanju, Arhiv TK je kontinuirano poklanjao pažnju stručnome osposobljavanju kadrova koji rade na poslovima kancelarijskog i arhivskog poslovanja. Međutim, da bi se na odgovarajući način prišlo pitanju edukacije arhivara, neophodno je bilo ostvariti pravi uvid u stanje stručne osposobljenosti arhivara. Analizom podataka dobijenih na osnovu evidencija koje vodi Vanjska služba Arhiva, došlo se do saznanja da u 1991. godini, od ukupno 1120 registratura, nad kojima je Arhiv Tuzla vršio nadzor, posebno zaduženu osobu za arhivu je imalo 238 (21,25 %) registratura. Uz ostale, svakodnevne poslove brigu o arhivi su vodile 342 (30,54 %) osobe, dok 542 registrature, odnosno 48,39 % nije imalo zaduženu osobu za arhivu.³

Analizom stanja kadrova u 1999. godini utvrđeno je slijedeće: u 217 registratura ili 19,38 % je bilo posebno zaduženo lice, u 435 registratura ili 38,84 % poslove arhivara su obavljale osobe uz ostale radne zadatke, a u 471 registraturi ili 42,05 % nije postojala zadužena osoba za arhivu.⁴ U današnje vrijeme procenat registratura koje nemaju zaduženu osobu za arhivu je jako mali, što je podatak koji ohrabruje i koji nam govori u kolikoj mjeri je uznapredovala svijest o značaju arhivske građe kao kulturnog naslijeđa, te o potrebi zaštite iste.

Nešto bolje stanje po tom pitanju je u oblasti uprave. Zastupljenost arhivskih kadrova u 1999. godini je slijedeća: od 51 registrature, 27 (52,94 %) registratura je imalo posebno zaduženo lice za rukovanje sa registraturnom građom. U 20 registratura (tj. 39,21 %) poslove arhivara obavljale su osobe uz ostale svakodnevne poslove, a u 4 registrature (7,84 %) nije postojala zadužena osoba za arhivu. Analizom kadrova sa aspekta stručne spreme, u oblasti uprave od 27 posebno zaduženih osoba za rukovanje sa registraturnom građom, samo 1 arhivar (1,96 %) je imao VSS, 3 osobe (5,88 %) VŠ, 13 osoba (25,49 %) SSS, 4 (7,48 %) KV radnici, a 2 osobe (3,92 %) su imale završenu samo osnovnu školu. Uz ostale poslove u oblasti

³ Iz evidencija Arhiva TK Tuzla.

⁴ Azem Kožar, Izet Šabotić, *Dopunsko obrazovanje arhivara na području historijskog arhiva Tuzla, Sodobni arhivi XXII, Maribor 2000, str. 199-204.*

uprave, od ukupno 20 arhivara njih 4 (7,48 %) je imalo VSS, 6 (11,76 %) VŠ, a 10 osoba (19,60 %) je imalo SSS⁵ (vidi tabelu br. 1.).

Upoređujući stanje arhivskih kadrova u oblasti uprave u periodu 1999.-2009. godina, činjenice upućuju da je došlo do progresa po pitanju imenovanja osoba zaduženih za arhivsko poslovanje. Broj registratura koje nemaju zaduženu osobu za arhivu, sveden je na minimum, a u 2009. godini arhivari imaju najmanje srednju stručnu spremu, u skladu sa Zakonom.⁶

Godina	posebno zadužena osoba		uz ostale poslove		nije zadužena osoba		ukupno	
	br. reg.	%	br. reg.	%	br. reg.	%	br. reg.	%
1999.	27	52,94	20	39,21	4	7,84	51	100
2009.	20	36,36	33	60	2	3,63	55	100

Tabela br. 1. Broj imenovanih arhivara u registraturama oblasti uprave na području Tuzlanskoga kantona 1999., i 2009. godine.

FORME STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA ARHIVARA

Kako bi arhivari uspješno odgovorili svim složenim pitanjima koja stoje pred njima neophodno ih je stalno educirati, što se može provoditi kroz različite oblike i forme i to:

- obrazovanje arhivskih kadrova u obrazovnim institucijama (škole, fakulteti),
- kursevi, stručni seminari i savjetovanja, izložbe, okrugli stolovi,
- obrazovanje u drugim arhivskim institucijama,
- stručni arhivistički ispit,
- samoobrazovanje (korištenje stručne literature domaće ili strane provenijencije, internet itd.), i dr.

Kao što je već napomenuto, redovno srednjoškolsko obrazovanje za arhivsku struku ne postoji. Univerzitetsko obrazovanje je nešto poboljšano, uvođenjem i izučavanjem arhivistike na studijskim odsjecima za historiju.

Budući da još uvijek nemamo školovane kadrove, koji bi radili na zaštiti registraturne građe u registraturama, neophodno je uložiti više napora na stručnom edukovanju arhivara. Dakle, mi još uvijek ne možemo govoriti o sistematskom arhivističkome obrazovanju, bar ne u onoj mjeri u kojoj bi ono moralo biti zastupljeno, već o segmentu stručnoga usavršavanja. Naime, među obrazovnim modelima, najzastupljeniji u Bosni i Hercegovini je onaj model u kojem je arhivističko obrazovanje nadgradnja ranije stečenoga temeljnoga obrazovanja. Nosioi tih aktivnosti svakako trebaju biti nadležni arhivi i njihovi stručni radnici. Pri tome je naravno neophodno imati razrađene programe stručnog osposobljavanja, koji

⁵ Izet Šabotić, *Stručni profili radnika na poslovima kancelarijskoga i arhivskoga poslovanja*, Arhivska praksa br. 3, Tuzla 2000, str. 81-92.

⁶ Evidencije Vanjske službe Arhiva TK Tuzla.

će se provoditi ili ciljano prema određenim oblastima rada (npr. uprava, pravosuđe, privreda itd.) ili regionalno, na nivou općine, regije ili kantona.

Uzimajući u obzir značaj obrazovanja arhivara, koje je neophodno u sistemu primarne zaštite registraturne građe, Arhiv Tuzla je još od početka osamdesetih godina započeo i realizovao brojne oblike stručnog osposobljavanja arhivara. Uglavnom se radilo o jednodnevnim ili dvodnevnim skupovima na kojima su obrađivana praktična pitanja arhivske teorije i prakse. Sa ovim aktivnostima nastavljeno je čak i u vrijeme agresije na Bosnu i Hercegovinu. Uglavnom se radilo o općinskim i regionalnim skupovima, koji su se odnosili na zaštitu registraturne građe u ratnim okolnostima. Naročito značajna i dobro posjećena, shodno vremenskim okolnostima u kojima su održavana, bila su savjetovanja održana u Tuzli (1994. godine) i Gradačcu (1995. godine), koja su bila realizovana na temu »Značaj i zaštita arhivske građe u posjedu imalaca u ratnim okolnostima«.

Sa edukacijom arhivara na prostoru Tuzlanskoga kantona nastavilo se i u postdejtonskome periodu. Tako je u saradnji sa Društvom arhivskih radnika, Arhiv Tuzla bio domaćin i organizator Prvog poslijeratnog savjetovanja arhivskih radnika, a kojemu je prisustvovalo i nekoliko desetina predstavnika iz registratura. Savjetovanje je održano 1996. godine u Banovićima (hotel Zlaća), a cilj savjetovanja bio je analiziranje stanja i zaštite registraturne građe u posjedu imalaca.

Sa permanentnom edukacijom arhivara nastavljeno je 1997. godine, kada je na jezeru Modrac, pod pokroviteljstvom Savjeta Evrope, održano jednodnevno savjetovanje na temu »Zaštita registraturne građe u nastajanju«. Na pomenutom savjetovanju bilo je prisutno više od 200 učesnika, što je bio dovoljan pokazatelj potrebe održavanja ovakvih stručnih skupova.

Imajući u vidu realne potrebe i zainteresovanost za navedene edukativne skupove, Arhiv Tuzla je sebi stavio u zadatak, da ovakva savjetovanja prerastu u tradicionalna. Stoga je već 1998. godine, u Tuzli, održano novo, po redu 11. savjetovanje, koje je postalo prepoznatljivo, u Bosni i Hercegovini ali i šire, po nazivu "Arhivska praksa". Ono što je bitno naglasiti je da je ovo savjetovanje, po prvi put, pratilo i izdavanje stručnoga časopisa pod istoimenim nazivom, koje je postalo stalna praksa.

Održavanjem 12. savjetovanja »Arhivska praksa 99« nastavljen je proces permanentne edukacije arhivara. Savjetovanje je održano 1999. godine u hotelu Konjuh u Živinicama, kojom prilikom je promovisan i novi, po redu drugi broj časopisa »Arhivska praksa«. Iste godine, a u sklopu programa za stručno osposobljavanje arhivara, u općinama Srebrenik, Gradačac i Gračanica organizovan je seminar za direktore i sekretare osnovnih škola, na temu »Arhivsko i kancelarijsko poslovanje u osnovnim školama«.

Osim navedenog, u općini Čelić je u martu iste godine održan seminar na kojem su također obrađene aktualne teme iz oblasti arhivskog i kancelarijskog poslovanja. Seminaru je prisustvovalo preko 40 predstavnika registratura iz svih oblasti (uprava, pravosuđe, privreda, školstvo itd.).⁷

Projekti stručnog osposobljavanja arhivara iz oblasti kancelarijskog i arhivskog poslovanja odvijaju se kontinuirano iz godine u godinu. U oktobru mjesecu 2004. godine u hotelu »Tuzla« realizovano je 17. po redu tradicionalno savjetovanje

⁷ Izet Šabotić, *Stručni profili radnika na poslovima kancelarijskoga i arhivskoga poslovanja, Arhivska praksa br. 3, Tuzla 2000, str. 81-92.*

»Arhivska praksa« na kojem je uzelo učešća preko 300 učesnika, sa oko trideset izlagača, iz Bosne i Hercegovine i van njenih granica. Ono što je naročito značajno istaći jeste činjenica da je na ovim savjetovanjima osim aktualnih tema iz oblasti arhivske teorije i prakse, značajna pažnja poklanjana pitanju stručnog osposobljavanja arhivara iz oblasti upotrebe i korištenja novih tehnologija u oblasti kancelarijskog i arhivskog poslovanja.

Naime, uvođenje novih tehnologija je neminovan proces u razvoju arhivske struke. Međutim, taj proces zahtijeva uključivanje struke, odnosno arhivske službe, te permanentno osposobljavanje arhivara, koji se uz znanje rada sa starim uređajima, moraju stalno osposobljavati za rad na novim generacijama uređaja koji su u pravilu sofisticiraniji od prethodnih.

U uskoj vezi sa edukacijom arhivara u oblasti korištenja novih tehnologija je i neminovan proces prenosa informacija sa starih na nove medije (hibridno arhiviranje) čime bi se obezbijedio kontinuitet u korištenju podataka pohranjenih na novim medijima. Imajući u vidu navedenu činjenicu, Arhiv Tuzla je u okviru realizovanih savjetovanja, vodio računa i o osposobljavanju arhivara u oblasti elektronskoga arhiviranja. Godine 2009. održano je 22. Savjetovanje »Arhivska praksa« koje je pratio časopis »Arhivska praksa« br. 12.

Uviđajući značaj arhivske građe koju stvaraju nevladine organizacije, a u cilju sveobuhvatne zaštite iste, 2002. godine je realizovan seminar za predstavnike nevladinih organizacija, u cilju stručne edukacije osoba koje rade na poslovima kancelarijskog i arhivskog poslovanja, a 2007. godine, u Gračanici je održan seminar za arhivare iz oblasti privrede, koji je takođe polučio značajne rezultate.

Stručno osposobljavanje arhivskih kadrova provodi se i kroz Zakonom propisanu obavezu polaganja stručnog arhivističkog ispita (imaoci registraturne građe moraju da »odrede zaposlenika odgovornog za rad arhive, koji mora imati najmanje srednju stručnu spremu i položen stručni ispit za rad na poslovima arhivara«⁸) koji ustvari predstavlja svojevrsan vid stručnog usavršavanja arhivskih kadrova.

Naravno, polaganje pomenutog ispita ne znači da je proces usavršavanja, odnosno sticanja novih znanja i iskustava time završen. Naprotiv, predstavlja validnu osnovu za daljnju stručnu nadogradnju. Način polaganja ispita sadržan je u odredbama Pravilnika o arhivističkim zvanjima, uslovima i načinu sticanja stručnih zvanja u arhivskoj djelatnosti.⁹

Ovim Pravilnikom utvrđuju se: uslovi i način sticanja stručnih zvanja, vrste stručnih zvanja, program polaganja arhivističkog ispita, način polaganja i izdavanje uvjerenja o stručnom ispitu i priznavanje zatečenih stručnih zvanja u arhivskoj djelatnosti. U ovisnosti od stepena stručne spremlje stručna zvanja mogu biti osnovna i viša.

Arhivistički ispit sastoji se od općeg i posebnog dijela. Opći dio ispita obuhvata materiju koja se odnosi na: ustavno uređenje Bosne i Hercegovine, arhivsko zakonodavstvo, upravni postupak i kancelarijsko poslovanje. Posebni dio ispita obuhvata stručne predmete i to: arhivistika, arhivi i informatičke tehnologije, pomoćne historijske nauke, historija Bosne i Hercegovine i strani jezik.

⁸ Član 12. Zakona o arhivskoj djelatnosti, Službene novine Tuzlanskoga kantona, br. 15/00.

⁹ Službene novine Tuzlanskoga kantona, br. 9/01.

Polaganju stručnoga ispita u ranijem periodu nije poklanjana dovoljna pažnja. Tako su na poslovima arhivara u registraturama na prostoru Tuzlanskoga kantona, do kraja 2004. godine samo tri arhivara (općina Tuzla, Zajedničke službe kantonalnih organa i Željeznice BiH područje Tuzla), imale položen stručni arhivistički ispit. Međutim, već u 2005. godini Arhiv TK Tuzla je agilnije krenuo sa aktivnostima oko ispunjavanja ove zakonske obaveze. Tako je za prva dva mjeseca u 2005. godini, ovu obavezu ispunilo još 17 registratura, odnosno 17 osoba je položilo stručni ispit za rad na poslovima arhivara. Do kraja 2009. godine obavezu polaganja stručnog arhivističkog ispita ispunilo je oko 90 registratura.¹⁰ Osim navedenoga stručno osposobljavanje arhivara vrši se i putem stručne literature, telefona, interneta.

U kolikoj mjeri je pitanje stručne osposobljenosti kadrova uticalo na zaštitu građe u nastajanju vidljivo je iz mnogobrojnih primjera. Ako uzmemo u obzir registrature prve kategorije možemo sa sigurnošću konstatovati da se ophođenje sa registraturnom građom obavlja u skladu sa popisima.

Arhivari su u potpunosti osposobljeni da izvršavaju radne zadatke iz oblasti arhivskog poslovanja. Nerijetki su primjeri u kojima arhivari iniciraju izmjene i dopune Listi kategorija, sa naglaskom potrebe revalorizacije građe, ukazujući na nekompletnost građe, potrebu rekonstrukcije, itd. Da se na polju osposobljavanja uradilo puno, dovoljno govori i podatak da se preuzimanje naročito značajnih fondovskih cjelina organa uprave (npr. preuzimanje arhivske građe nastale u periodu 1992.-1995. godina) vrši po sumarno analitičkim popisima.

ZAVRŠNA RAZMATRANJA

Kako bi pitanje primarne zaštite registraturne građe u nastajanju bilo izvjesno, a građa tretirana u skladu sa zakonskom regulativom, neophodno je u narednom periodu nastaviti sa započetim aktivnostima i to:

- Permanentno obrazovanje arhivara u cilju adekvatne i izvjesne zaštite registraturne građe u nastajanju. U ovom segmentu naročito dobre rezultate mogu dati strukovni-granski seminari, naročito ukoliko se organizuju po sistemu radionica, sa manjim brojem arhivara.
- Insistiranje da na arhivskim poslovima budu posebno zadužene osobe, a u skladu sa Zakonom i Pravilnicima o unutrašnjoj sistematizaciji. Naime, da bi se došlo do mogućnosti da se arhivski kadrovi u registraturama educiraju neophodno je prije svega da se u registraturama imenuju posebno zadužene osobe za rukovanje sa registraturnom građom. Praksa imenovanja arhivara, uz ostale radne zadatke, ne daje željene rezultate zbog »prioriteta« u obavljanju svakodnevnih radnih zadataka. Tek nakon toga, procesi dopunskog stručnog osposobljavanja arhivara mogu dati željene rezultate.
- Stalno obrazovanje arhivskih radnika zaposlenih u arhivima, kako bi isti bili osposobljeni da se uključe u rješavanje mnogobrojnih otvorenih pitanja u arhivskoj djelatnosti, odnosno kako bi mogli odgovoriti zahtjevima današnjice.
- Uticaj na društvenu zajednicu u cilju osnivanja ustanova za obrazovanje arhivskih kadrova u redovnom školskom sistemu.

¹⁰ Iz evidencija Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta TK Tuzla.

- »Prelivanje« arhivskih kadrova iz arhiva u registrature, bar one prve kategorije (uprava, pravosuđe, javna preduzeća, itd.), što je naročito značajno, da u značajnijim registraturama rade arhivisti, kojima će u radu pomagati arhivski tehničari i manipulanti.
- Izmjene i dopune postojećih propisa u dijelu koji se odnose na nove nosioce informacija i elektronske informacije.

Da bi realizovali postavljene ciljeve neophodno je uključivanje svih relevantnih sudionika, od arhiva, registratura do društvene zajednice. Provođenjem navedenih aktivnosti sudbina arhivske građe bit će izvjesnija, a društvena zajednica bogatija za historijske izvore, neophodnih za rekonstrukciju društveno-historijskih, kulturnih, ekonomskih, političkih i drugih prilika.